Bijdrage Gouda Vitaal

9 november 2026

Vandaag bespreken we de eerste begroting van het nieuwe college. Een begroting die nog relatief beleidsarm is, omdat het college tijd nodig heeft om het samenwerkingsakkoord verder uit te werken. Dat begrijpen wij. In deze begroting zijn wel alvast de gemaakte samenwerkingsafspraken verwerkt.

Gouda staat voor forse investeringen. In schoolgebouwen, onze openbare ruimte, wegen en bruggen. Investeringen die noodzakelijk zijn, maar waar ook een stevige rekening tegenover staat. Daarom is afgesproken structureel 2,5 miljoen euro te besparen. Dat vraagt moeilijke maar noodzakelijke keuzes. Niet iedere maatregel had onze voorkeur. Denk aan besparingen op sociaal domein.

Evenwel ligt er nu een evenwichtig pakket waarbij niets is ontzien. In Nederland kennen we geen absolute meerderheden. Alle partijen moeten water bij de wijn doen. In Gouda is dat gelukt. Op landelijk niveau hebben partijen er meer moeite mee.

Juist op het gebied van armoedebeleid vinden wij dat het tijd is voor een andere benadering.
Nederland kampt met een ernstige koopkrachtcrisis. Wonen, energie, boodschappen en andere noodzakelijke uitgaven zijn fors duurder geworden. Volgens recente cijfers van het Nibud geeft maar liefst 38 procent van de huishoudens aan moeite te hebben om rond te komen. En de verwachting is dat dit door verder stijgende lasten nog veel meer gaat worden.

Steeds meer huishoudens komen financieel in de knel. Niet alleen mensen met een laag inkomen, maar ook mensen die op zich een prima inkomen hebben. En dat brengt ons bij een fundamentele vraag: Kijken we bij ons armoedebeleid eigenlijk nog wel naar de juiste dingen?

We kijken nu naar inkomen. Wie onder een bepaalde grens zit, krijgt ondersteuning. Wie daar net boven zit, valt buiten de boot. Maar inkomen is niet hetzelfde als financiële draagkracht.

Neem een ouder echtpaar met een klein pensioen, dat noodgedwongen in een dure huurwoning woont. Hun inkomen ligt misschien boven de grens voor ondersteuning, maar na betaling van huur, energie en zorgkosten blijft nauwelijks iets over.

Of die zorgmedewerker die haar auto nodig heeft voor haar werk. Zij betaalt steeds meer voor brandstof en wordt sinds het nieuwe parkeerbeleid ook nog eens geconfronteerd met ongeveer 1.660 euro per jaar aan parkeerkosten.

Verschillende situaties, maar één overeenkomst: hun inkomen zegt weinig over wat zij daadwerkelijk overhouden.

Het kan zelfs betekenen dat huishoudens die niet in aanmerking komen voor ondersteuning, minder te besteden hebben dan huishoudens met een lager inkomen die wel worden gecompenseerd.

Daarom zou armoedebeleid wat ons betreft veel minder moeten draaien om de vraag hoeveel iemand verdient, en veel meer om de vraag:

Wat houdt iemand daadwerkelijk over om van te leven?

Onze vraag aan de wethouder is daarom:

Is het college bereid te onderzoeken hoe we bij het Goudse armoedebeleid meer rekening kunnen houden met de werkelijke financiële draagkracht van huishoudens, waarbij naast het inkomen ook de noodzakelijke lasten worden betrokken?

Dan het parkeerbeleid. En in het bijzonder de LUP-lijst: toevallig kwam die net in het voorbeeld ook al voorbij. De lijst met adressen waarvoor geen reguliere parkeervergunning wordt verstrekt.

Over de rechtmatigheid van de totstandkoming van de LUP-lijst lopen juridische procedures. Die wachten wij af.

Maar over één aspect willen we niet op de rechter te wachten. En dat zijn de buitensporige financiële tarieven waar inwoners mee worden geconfronteerd wanneer zij als gevolg hiervan moeten parkeren op een van de parkeerterreinen. Inwoners worden geconfronteerd met parkeerkosten van ongeveer 1.660 euro per jaar. Een bedrag dat in geen verhouding staat tot een reguliere bewonersvergunning. 125 euro per maand meer dan wat zij eerder betaalden. Dat vinden wij disproportioneel. En dat willen wij herstellen.

Wij hebben hierover al in september vragen gesteld. Daar hebben wij vanmorgen uiteindelijk antwoord op gekregen. Het gaat om een kleine, afgebakende groep. De impact op individueel niveau is natuurlijk wel groot. In Den Haag wordt maandenlang gediscussieerd over 0,2 of 0,3 procent koopkracht. Deze maatregel is voor een modaal inkomen meer dan 4 procent koopkrachtverlies. Wij hebben een motie gemaakt om dit te repareren.

Los daarvan zal Gouda Vitaal een amendement indienen om deze buitensporige parkeerkosten aan te pakken.

Niet om vooruit te lopen op de juridische discussie over de LUP-lijst, maar omdat wij vinden dat een beleidswijziging van de gemeente nooit zulke ingrijpende effecten mag hebben op de koopkracht. Wanneer de rijksoverheid zulke maatregelen zou treffen, zou dat nooit worden geaccepteerd.

Wij zien een college dat flink wil investeren in de stad, dat ook oog wil hebben voor de gemeentelijke lasten voor inwoners en dat betekent prudent omgaan met de financiele middelen, en dat waarderen wij. Dat vraagt ook voor ons iets als raad.

We kunnen niet meer voor elk probleem automatisch de portemonnee trekken. We moeten daar echt kritischer naar kijken. In deze begroting zit nog wel een aantal intensiveringen met impact voor de omvang van de gemeentelijke organisatie, maar die zijn herkenbaar en niet te vermijden. Denk aan cybersecurity, afhandeling WOO verzoeken en verbeteringen in projectbeheer.
Wij hebben als raad ook een verantwoordelijkheid om de organisatie niet te veel te belasten. En daar hebben wij als Gouda Vitaal wel zorgen over. Wij zien dat we voor deze begrotingsraad minimaal 453 techische vragen zijn gesteld. En dat aantal groeit jaarlijks. Allereerst complimenten en dank voor de organisatie die deze allemaal moet beantwoorden.

Een explosie van vragen, moties en amendementen, en wij vragen ons af of die allemaal nodig zijn. het plaatst ons als fractie ook voor een dilemma. Wij zullen straks ook voor heel veel moties gaan stemmen die we eigenlijk overbodig vinden, maar we zien ook geen reden om tegen te stemmen. En tegen stemmen kan de indruk wekken dat we het onderwerp niet belangrijk vinden.
In dit verband wil ik nog wel een ding noemen. Wij hebben een vraag gesteld over de algemene uitkering van het gemeentefonds die is gebaseerd op een verdeelsleutel met verschillende criteria. Wij waren geinteresseerd in de extra middelen die Gouda ontvangt in verband met de slappe bodem; uiteraard is het dan vervolgens interessant om te weten of we dat geld ook daadwerkelijk eraan besteden. Het antwoord kwam erop neer dat hieraan een model ten grondslag ligt dat is ontwikkeld door "knappe koppen" bij BZK en Financien, en dat het voor de gemeente niet mogelijk is om dit zelf te berekenen.

Wij hebben zelf een berekening gezien die liet zien dat Gouda hiervoor tussen de 12 en 13 miljoen extra per jaar ontvangt. Belangrijk om te weten hoe we dat geld besteden, veel inwoners hebben te maken met de gevolgen ervan, zullen de komende jaren steeds vaker te maken krijgen met funderingsherstel.

Overigens geldt dat ook voor heel veel andere domeinen. Denk aan sociaal domein, als Gouda Vitaal zouden we het ook niet acceptabel vinden wanneer we geld dat op basis van de verdeelsleutel aan Gouda vanuit gemeentefonds voor sociaal domein wordt gegeven, zouden uitgeven aan eigen stokpaardjes.

We hebben overwogen een motie hiervoor in te dienen om alsnog te vragen dit te berekenen, maar dat doen we nu niet. Het verdeelmodel van het gemeentefonds is gewoon openbaar, wij denken, eventueel met steun van een paar knappe koppen van het ministerie of VNG, voor Gouda dit te kunnen berekenen, zal wel moeten wachten tot volgend reces, maar pakken die uitdaging graag op en zullen daar te zijner tijd ook over publiceren.

We staan voor grote uitdagingen voor Gouda. Wij hebben alle vertrouwen in dit nieuwe college, een college dat met het gezicht naar de samenleving wil staan en niet vanuit een ivoren toren wil afdwingen en reguleren.

We kijken uit naar het uitvoeringsprogramma. Dank u